

Skoraj izgubljena omara za procesijski kip

Albina Kržič, samozaposlena v kulturi, albina.krzic@gmail.com

Slika 1,2,4,5,6,7,8,9 foto: A. Kržič, Slika 3: kronika župnije Zagorje ob Savi

V zapuščenem župnišču na Sveti Planini so našli leseno, pozno baročno omara (2,45 x 4,04 x 1,17 m), ki je bila razstavljena. V njej so hranili bratovščinski kip Marije z detetom iz druge polovice 18. stol.. Kip je bil obnovljen leta 2012 in ni bil del sedanjega posega. Prvotno je bila omara nameščena na spovednici v bližnji cerkvi Marijinega Imena. Predstavlja rariteto, ker je izredno malo procesijskih kipov, ki bi bili hranjeni na takšen način. V *Umetnostni topografiji Slovenije, Upravna enota Trbovlje* (2017), ni bila omenjena. Zdi se, da se je nekako izmuznila strokovnemu očesu.

Največ poškodb na omari je nastalo zaradi neprimerne načina hranjenja.¹⁻² V župnišču hranijo orodje in material, ki so ga potrebovali pri obnovi cerkve. Del omare je bil založen z lesenimi deskami, preprogami, drvni za kurjavo. V okvirjih so bila razbita stekla. Nastale so vrzeli med lesenimi deli sestavljenega hrbtišča. Elementni so bili spojeni z zarjavlimi žebli. Glavice žebeljev so prosevale skozi barvno plast. Nekaterih lesenih profilov ni bilo.⁸ Poslikava na arhitekturnih delih je bila ponekod razpokana, dvignjena in odpadajoča. Omara je bila preslikana in lakirana. Lak je močno porumenel.⁴ Pozlate ponekod ni bilo ali pa je odpadala.⁵

Omara smo odpeljali v atelje. Statično smo jo sanirali z novimi lesenimi vezmi. Prhle lesene elemente smo utrjevali z naravno smolo, akrilno smolo in klejno raztopino. Pred dopolnjevanjem smo odstranili vse korodirane žeblje. Vrzeli med arhitekturnimi elementi smo dopolnili z lesenimi letvicami. Nadomestili smo manjkajoče profilne letvice z novimi. Manjše vrzeli smo dopolnili z akrilnim in epoksidnim kitom.⁶ Nova pozlačena mesta smo prilagodili videzu starejše pozlate. V dogovoru z odgovorno konservatoriko nismo odstranili preslikav. Polikromirane manjkajoče dele smo retuširali v oljni tehniki. V okvirjih smo razbita stekla nadomestili z novimi. Montaža omare na originalno mesto je bila poseben izziv.⁷ Nismo imeli informacij kje in kako je bila nameščena v cerkvi. Pomagal nam je ključar s svojimi spomini.³ Morali smo odstraniti del kamnitega stopnišča in prestaviti sklop klopi. Omenjeno je bilo nujno zaradi neustreznosti dokončanih del v cerkvi. Tudi spovednico je bilo potrebno delno statično ojačati. Omara smo v steno umestili z jeklenimi vezmi in jo elektrificirali. Bila je že elektrificirana v preteklosti a zaradi dotrajanosti, smo jo morali ponovno. Po končanih delih smo vanjo ponovno namestili kip Marije z detetom.⁹

Dela na omari je izvedla Albina Kržič samozaposlena v kulturi, konservatorika-restavratorka. Konservatorski nadzor je vodila Urška Todosovska Šmajdek (ZVKDS, OE Celje). Projekt je bil v celoti financiran s strani Ministrstva za kulturo, Republike Slovenije.